

Gaidāmās nodokļu izmaiņas: kāpēc darba devējiem klūs izdevīgi rūpēties par darbinieku veselību?

1/11/25

Latvijā daudziem iedzīvotājiem, īpaši pacientiem ar smagām slimībām, ārstēšanās izdevumi izmaksā ļoti dārgi, un valsts tos pilnībā nesedz. Darba devēji vēlas sniegt finansiālu atbalstu saviem darbiniekiem, taču esošais regulējums padara to finansiāli neizdevīgu. Saeimā 3. lasījumā esošais likumprojekts paredz būtiskas izmaiņas, kas var mainīt šo sistēmu, ļaujot darba devējiem segt medicīnas izdevumus bez papildu nodokļu sloga. Kādas būs izmaiņas, kādi izdevumi tiks atbrīvoti un ko tas nozīmē gan darba devējiem, gan darbiniekiem – par to varat izlasīt šajā rakstā?

Pašreizējā situācija

Pašlaik Latvijā darba devēju finansiālais atbalsts darbinieku medicīnisko izdevumu segšanai tiek aplikts ar nodokļiem, jo saskaņā ar likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” (IIN likums) 8. pantu tas tiek uzskatīts par algota darba ienākumu. Ja uzņēmums apmaksā darbinieka vai viņa apgādībā esošas personas medicīniskos izdevumus, šos maksājumus aplik ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (IIN) un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (VSAOI). Piemēram, ārstniecības izdevumu segšana 1000 eiro apmērā var izmaksāt uzņēmumam vairāk nekā 1500 eiro. Tādēļ darba devēji var nevēlēties segt minētos izdevumus.

Gaidāmie nodokļu atvieglojumi?

Paredzēts atbrīvot no nodokļiem darba devēju finansētos medicīniskos izdevumus, kurus sedz darbiniekiem vai viņu apgādībā esošajām personām. Šim nolūkam IIN likumā paredzētas divas būtiskas izmaiņas:

1. IIN likuma 8. pants tiks papildināts ar jaunu 2.¹⁵ daļu, kas paredz, ka darba devēja piešķirtā palīdzība medicīnisko tehnoloģiju un medikamentu iegādei netiek uzskatīta par algota darba ienākumu, ja atbalsts nepārsniedz valsts nesegto summu un ja ārstēšanās nepieciešamība ir apstiprināta ārstu konsijā.
2. IIN likuma 9. pants tiks papildināts ar jaunu 32.⁴ punktu, kas paredz, ka šādi maksājumi tiek atbrīvoti arī no IIN, novēršot papildu nodokļu slogu darba devējiem un darbiniekiem.

Ko tas nozīmē darbiniekiem un darba devējiem?

Jaunais regulējums darbiniekiem nozīmēs papildu sociālās garantijas, finansiālu atvieglojumu un plašāku piekļuvi nepieciešamajai ārstēšanai, īpaši gadījumos, kad valsts finansējums nav pietiekams.

Darba devējiem šīs izmaiņas samazinās nodokļu slogu par minēto atbalstu darbiniekam un varētu veicināt darbinieku veselības atbalsta programmu ieviešanu. Uzlabota piekļuve ārstēšanai varētu mazināt darbinieku prombūtni slimības dēļ, kā arī sekmēt augstāku produktivitāti, tādējādi stiprinot uzņēmumu darbības efektivitāti. Vienlaikus šīs izmaiņas palīdzēs noturēt kvalificētus speciālistus un samazināt darbinieku mainību. Lai izmantotu nodokļu atvieglojumus, darba devējiem būs jānodrošina attiecīga dokumentācija un jāsadarbojas ar Valsts Ieņēmumu Dienestu (VID) un veselības aprūpes iestādēm.

Secinājumi

Likumprojektā paredzētie nodokļu atvieglojumi nodrošinās tiesisku un finansiālu pamatu darba devēju iesaistei darbinieku ārstniecības izdevumu segšanā, samazinot līdzšinējos nodokļu sloga radītos ierobežojumus. Šīs izmaiņas var veicināt ilgtspējīgāku nodarbinātību, uzlabojot uzņēmumu sociālo atbildību un darbinieku piekļuvi nepieciešamajai medicīniskajai aprūpei. Tomēr to faktiskā ietekme būs atkarīga no darba devēju gatavības izmantot šo mehānismu un valsts veselības aprūpes finansēšanas turpmākās politikas.

Vairāk par personāla nodokļu jautājumiem un ar tiem saistītajām izmaiņām tiesību aktos 2025. gadā varat uzzināt, apmeklējot PwC's Academy Latvija.

Saite uz likumprojektu